

DIVADELNÍ TŘEBÍČ 3

ZPRAVODAJ CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO A HUDEBNÍHO DIVADLA

9. května 2008

JAK SE ŘÍKÁ – ZMĚNA JE ŽIVOT

Rozhovor s organizační šéfkou Divadelní Třebíče Miroslavou Čermákovou

Divadelní Třebíč prošla od loňského roku několika více či méně viditelnými změnami. Patří k nim ty kosmetické - například přejmenování KVIZu na Městské kulturní středisko, ale i podstatnější - třeba změny v organizačním štábu přehlídky. O změnách jsme si povídali s Miroslavou Čermákovou, která je novou organizační hlavou Divadelní Třebíče.

Nejviditelnější změnou je letos změna termínu a obrácení gardu – nejdříve probíhá Třebíč, pak Děčín. Jak tento nápad vznikl?

Jsem tu velice krátce, takže by k odpovědi byla kompetentnější naše paní ředitelka, protože to byl de facto její nápad. Říkala si, proč to je vždycky tak, že je nejdříve Děčín a pak Třebíč, co kdybychom to jednou otočili? Jak se říká – změna je život, byla v tom čistě snaha změnit ten zaběhlý kolorit. Nebyla v tom žádná vypočítavost, nic takového. Hodně lidí se mě také ptá, proč oproti loňskému roku letos nebyl úvodní průvod a slavnostní zahájení. Důvod je jednoduchý – ve stejný den byl před radnicí pietní akt s kladením věnců, takže se to prostě nehodilo. A pak také, jak jsem už říkala, hodně lidí odjelo na svátky z města.

Jak to bude v dalších letech? Bude se Děčín s Třebíčí v termínech pravidelně střídat?

To vám nemůžu říct na sto procent, ale myslím, že by nebylo špatné, kdyby se to takhle střídalo. Ale myslím, že se o tom budeme s Děčínem ještě po přehlídce bavit.

Téměř všechny přehlídky se potýkají s problémem, jak k amatérskému divadlu přitáhnout diváky. Letošní Třebíč – ale jsme tu teprve druhý den – zatím velkou návštěvnost představení nemá.

Bohužel jsme se trefili právě do období, kdy je státní svátek a mnoho lidí si užívá prodloužený víkend třeba na chalupách. Druhá věc je, že – nikoli

záměrně – jsme museli hledat náhradu za dubnové abonentní představení, a náhradní soubor se trefil právě do termínu, kdy probíhá přehlídka. Takže dnes a zítra běží v divadle Pasáž abonentní představení Přelet nad kukaččím hnízdem a i to je určitý odliv diváků. Ale přesto mi připadá, že hlediště nezelo prázdnotou.

Vy osobně letos přehlídky organizujete poprvé. Máte nějaké nápady, jak by se dala vylepšit?

Dnes je za námi teprve čtvrtek, všechno zatím bylo v pořádku, domluva se soubory je úplně skvělá. Zatím hlavně poznávám vedoucí souborů, porotu, redakci Zpravodaje. Teprve až se všechno zklidní, začnu uvažovat o tom, co by se dalo vylepšit.

Jak se vám spolupracuje s Děčínem?

Moje spolupráce s Děčínem zatím proběhla jen v tom, že jsme se poznali s panem Michálkem, a že jsme pro Děčín vyrobili tiskoviny. Možná se s paní ředitelkou pojedeme do Děčína podívat, o tom teď uvažujeme. Jsem tady jako nový člověk. Rozhodně vás můžu ujistit, že je snahou náš všech tady celostátní přehlídku udržet. Zatím nasávám její atmosféru a vidím nadšení souborů a je to fakt pěkné.

-das-

PROBLÉM JE, KDYŽ JE NĚKDO JINÝ

Rozhovor s režisérkou Radkou Tesárkovou

Co vás vedlo k Tolstému, co vás inspirovalo k Příběhu koně?

Téma příběhu. Sevřenost příběhu. A to, že je to věc pro jedenáct lidí, kteří v souboru momentálně jsou. Je to šance na soustředěnou práci, kdy budou všichni neustále na jevišti.

Jak jste se popasovali s jedním z témat Příběhu koně, kterým je stárí a stárnutí? Protože hrají samí mladí lidé...

Já si hlavně myslím, že sice je to generační problém, ale nemusí to být jenom generační problém. To je i problém, když je někdo jinej. Když něčím vyčnívá z davu. Nebo naopak jde z toho davu dolů. Takže to není jenom o té generaci, spíš než o věku je to o jinakosti, o tom, že je někdo jinej. A zároveň, co si budeme povídat, když už to budeme aplikovat na ten věk, tak kult mládí a krásy je nám teďka cpanej shora zdola, všude: tisk, televize. Všichni chtějí být mladý, krásný, úspěšný.

Vaše výtvarné řešení je poměrně minimalistické. Jak jste je tvořili, jak vznikala podoba Příběhu koně?

Hodně jsem si povídala s Jakubem Baranem. Mnoho hodin u vínečka, kdy jsme si povídali nejenom o tom tématu, ale jak oba vlastně cítíme, jak by to mělo vypadat. A postupem doby, společnou cestou, jsme došli k tomuhle, kdy

Jakub samozřejmě má výtvarný grify, výtvarný nápady, který do toho dal a myslím si, že ten výslednej tvar, ke kterému jsme došli, že naprosto odpovídá tomu příběhu, tak jak by prostě měl vypadat.

A na závěr...?

My bychom strašně moc chtěli poděkovat místním technikům, kteří byli naprosto úžasný, jak včera večer, kdy nám pomáhali z velké části stavět scénu, tak dneska, kdy jsme nasvěcovali. Tak jestli můžu touto cestou za soubor poděkovat a říct, že jsou naprosto úžasný, tak budu ráda.

-jb-

L. N. Tolstoj, F. Skřípek:

Příběh koně

DS Ty-já-tr CO?! Praha

režie: Radka Tesárková

CHATROOM

aneb co se o představení říká v cyberprostoru mezi foyer a šatnou

Vizuálně jedno z nejhezčích představení, co jsem za poslední dobu viděl.

Petr Macek, Praha

Během celého představení na mě působil velmi umírněný smysl pro hru. Dobré představení, kde herci se vzájemně respektují a společná energie všech herců nás seznamuje s jednou konkrétní možností pohledu na lidský život podle L.N. Tolstého.

Radvan Pácl, Praha

RACIONÁLNÍ VYPRÁVĚNÍ PŘÍBĚHU KONĚ (A ČLOVĚKA)

Dramatizace Příběhu koně L.N.Tolstého se objevila na divadle v 80.letech v dramati-
zaci Marka Rozovského. DS Ty-já-tr CO?!
Praha si vybral pro své nastudování drama-
tizaci, kterou připravil František Skřípek
pro divadlo v Mladé Boleslavi. Zatímco
Rozovského dramatizace jde více po příbě-
hu, po situaci, je emotivnější, Skřípkova je
soustředěna na vyprávění příběhu. Inscena-
ce Ty-já-tru v režii Radky Tesárkové tuto
linii ještě podtrhuje.

Ale i vyprávění by mělo mít struk-
turu a vývoj, mělo by být soustředěno více
na obsah než formu, a to se v představení
neděje. Není využita divadelnost, pro kterou

i tato dramatizace nabízí prostor. Nejsou vy-
budovány situace, ale jen naznačeny. Není
zřetelný vztah herec-postava, jednání herce
se nemění po oblečení do kostýmu. Jako
kdyby se herci soustředili více na bezchyb-
né mechanické naplnění přidělených úkolů,
než na vnitřní smysl, výpověď. Příběh koně
přitom nutně musí počítat s metaforickou
rovinou a ta zde až na řídké výjimky nefun-
guje. Jako pozitivní příklad můžeme jme-
novat úvodní označení jinakosti Střihouna
pomazáním herce bahnem. Ale naopak,
důležitou situaci s vykřeštěním Střihouna v
kontextu této inscenace vnímáme jen jako
akt kleštění a nikoliv jako klíčovou situaci,

v níž je Střihoun (stejně jako v jiné rovině
Serpuchovskij) už navždy připraven o lás-
ku. V důsledku toho všeho pak postrádáme
emoce, napětí, výraznější paralelu příběhů
koně a člověka.

Na druhou stranu je třeba po-
chválit funkční a zajímavou výpravu, pro-
pracovaný světelný a zvukový plán i některé
zajímavé okamžiky - za všechny jmenujme
například ještě závěrečný pohřeb znázor-
něný spuštěním sítě. Všechno plyne bez
větších zádrhelů. Inscenace je stylově čistá
a kultivovaná, leč příběh koně a člověka
nám sděluje bohužel pouze v racionální
rovině.

-naex-

JAN CÍSAŘ: CO JSEM TO VIDĚL

Dopoledne jsem viděl vyprávěné divadlo
v představení DS Ty-já-tr CO z Prahy.
To je ovšem jenom základní vymezení
druhé, které se pokusím ještě upřesnit.
Kdysi jsme už divadelní zpracování Tol-
stojova Příběhu koně viděli v provedení
Dělnického divadla z Brna. Byla to tehdy
špičková amatérská inscenace v řádu či-
noherního dramatického divadla s prvky
epickými, která se opírala o předlohu, jež
vznikla pro skvostnou inscenaci Tovsto-
nogova a Rožďestvěnského. Tato insce-
nace využívající dramatizace Františka
Skřípka pro mladoboleslavské divadlo
vyvozuje svou polohu vyprávěného diva-
dla od snahy umožnit především slovní
výpovědi vyjavit osobní prožitek – mož-
ná ještě lépe: osobní postoj – k literár-
ní předloze touto cestou jít dál. K cíli o
němž bude řeč na tohoto zamyšlení. Je to
nepochybně pojetí divadla, které vychází
z dramatické výchovy a dětského divadla,
k němuž se soubor hlásí jako k hlavnímu

předmětu své činnosti. Tato poetika dra-
matické výchovy silně dnes ovlivňující
amatérské divadlo k této výpovědi nej-
různějšími prostředky směřuje vždycky
a také je proto otevřena všem možným
postupům a principům, které se pohybu-
jí na půdě divadla nedramatického. Což
je koneckonců vidět i na této inscenaci
Příběhu koně. Základní a rozhodující
slovní výpověď doprovází v podobě mon-
táže výrazná pohybová složka, krátké dia-
logizované situace, zvukově-hudební pa-
sáže i některé vizuální prvky obrazného
charakteru. A to všechno v kultivované
podobě a využito k tomu, aby se posílila
ona vyprávěná rovina. Jistě to není kla-
sické tradiční dramatické divadlo, jak
už jsem napsal na začátku, dokonce lze
pochybovat o tom, že je to klasická tra-
diční činohra. Hans Lehmann v knize
Postdramatické divadlo spojuje divadlo
zařazené pod tento pojem s postmoder-
nismem a pokládá jeho nedramatičnost

za přirozený a nutný projev doby. Pro
mne se však se takto otevírá v této ro-
vině jiná kvalita, kterou nelze pominout
- kvalita antropologická. Bojím se poj-
mu antropologie v souvislosti s diva-
dlem jako čert kříže, protože se pod něj
dá skrýt všechno – včetně nedokonalostí,
neumělostí až diletantismu. Ale v tomto
případě se odvážím jej použít. Neboť je-
li co v základě té poetiky, která vychází
z dramatické výchovy je to vůle, úsilí,
snaha uvolnit prostor pro pocit jedince
být, existovat a tak nahmatat svou ce-
listvou, totální existencí něco z hodnot či
naopak pahodnot tohoto světa. Pro toto
představení to platí. Nalezl jsem v tom
představení několik témat, jež mně na-
léhavě zazněla jako subjektivní sdělení o
objektivních problémech této doby. Ale
to nejsou jediná kritéria, jimiž se toto
divadlo dá měřit. Plní ještě další funkce,
které amatérskému divadlu přísluší.

Jan Císař

NA JEVIŠTI BYLI DVA REŽISÉŘI. JEDEN ČEHÝ, DRUHÝ HOT

Rozhovor s režisérem Vladimírem Stoklasou

Váš soubor má dvacet členů. Proč jste se rozhodli pro komorní hru pro dva herce?

Vzhledem k tomu, že každý má nějaké zaměstnání, které ho limituje v docházení na zkoušky, tak jsme se rozdělili na tři menší skupiny. Já měl tuhle hru už snad dvacet let doma, jenom jsem čekal, až se najde partner. Nakonec vše dopadlo tak, že se našla Jana, která hraje Sáru, a postavu Pitoua měli alternovat dva moji kolegové. Jeden z nich ale odešel hned, on dělá právníka někde na ministerstvu, a ten druhý tu roli vzal. Ale najednou se stalo, že se nechtěl přizpůsobit roli, a spíš si chtěl roli přizpůsobit sobě. Tak se stalo, že jsme byli na jevišti dva režiséři, jeden čehý a druhý hot. A tak to vzdal. Jana začla plakat: „Taková nádherná role a já si ji nezhraju.“ A tak jsem do toho musel naskočit já. Nikdy jsem nechtěl hrát a režírovat zároveň. Neříkám nějakou malou čurdu, ale velikou roli, protože mi chybí pohled zvenku. Zachránili nás naši kluci technici, kteří řekli, že nám každou zkoušku natočí na video a my se na ni potom budeme moct kouknout.

Takže zkoušení probíhalo tak...

Že se natočila zkouška a potom se dělaly korektury.

Bylo složité režírovat sám sebe v tak

velké roli?

Je to složité. O text nešlo, tu hru jsem měl v hlavě celou, šlo o výraz, ale když jste na jevišti, tak kontrolujete kolegu a nemůžete kontrolovat sebe. Takže pomoc videa byla pro nás velmi pozitivní.

Jaký máte vztah k osobě Sarah Bernhardtové?

Byla to ohromná ženská. Jen je bohužel málo dostupných materiálů. Možná, že ve francouzštině, ale v češtině moc nejsou. Všechno, co jsme získali přes divadelní ústav jsou jen strohé úseky.

Jste i autor úprav, jak moc jste do původního textu zasahoval?

No... Od autora jsou předepsané určité věci, jako třeba gramofon, nebo vějíř, který roztřískává, desky od gramofonu se roztřískávají... Takže jsme text upravovali v tom smyslu, že například hudbu pouštím z jiné místnosti, ona ji odtančí, i když má tu dřevěnou nohu, a takové úpravy. Potom ještě byly v textu pantomimické pasáže, ty jsme také vyhodili. Ono když autor napíše hru, tak je to jeho vize, ale realizovat ji je někdy jak pro diváka tak pro režiséra zdlouhavé a natahované. Takže jsme to od podobných věcí okleštili, abychom hře dali komorní ráz.

-ad-

John Murrell:

Poslední léto

DS Právě začínáme Horní Počernice

režie: Vladimír Stoklasa

CHATROOM

aneb co se o představení říká v cyberprostoru mezi foyer a šatnou

Nevím, tato vzpomínková představení mě nebaví. Na jednu stranu jim v podstatě není co vytknout, ale dokážu si je představit i jako rozhlasovou hru.

Petr Macek, Praha

Vladimír Stoklasa byl milý tajemník a ulitlé vrtochy Sarah Bernhardtové zvládal s mužskou noblesou. Avšak ne vždy se tyto vrtochy daly zvládnout. Je to přece žena.

Radvan Pácl, Praha

OHLASY BEZ TVÁŘE

- Možná by to vážně bylo příjemnější, jako rozhlasová hra. Myslím, že někteří diváci to tak i pojali...
- Jsou fakt dobrý.
- Ta hra je strašně ukecaná, asi by to chtělo jako trochu škrtat.
- Jsou dobří, ale je to hrozně dlouhé a utahané.
- Trochu dlouhý, ale vtipný, pak jsem se docela chytla...
- Nebyla ta scéna zbytečná?

SARAH BERNHARDT

V PONĚKUD POMALEJŠÍM TEMPU

Murrellovo Poslední léto patří do kategorie vzpomínkových biografických textů, po nichž soubory rády sáhnou, protože nabízejí vděčné herecké příležitosti a protože jde téměř vždy o atraktivní látku. To si jistě uvědomoval i Divadelní soubor Právě začínáme z Horních Počernic při výběru hry ze života Sarah Bernhardtové.

Je nesporné, že oba herci – Jana Keilová jako Bernhartová a Vladimír Stoklasa jako její tajemník Pitou (a také režisér inscenace) – vědí, o čem hrají a jakou předlohu mají před sebou. Problémy se objevují ve zvolených výrazových prostředcích. Především ve výrazné charakterizaci obou postav a jejich důsledném zakořenění ve stáří – to je patrné přede-

vším u Jany Keilové, která se ohnutím a hlasovou křečí snaží přiblížit věku herečky před smrtí. V předloze samotné není dán přesně věk, kdy se příběh odehrává, ale počerničtí zřejmě vycházejí z toho, že Bernhartová zemřela v 77 letech. Pokus o takovou výraznou charakterizaci pak poněkud tlumí přechody mezi tím, kdy je Sarah v reálu a kdy ve vzpomínkách. To souvisí i s problémem rozvolněného temporytmu inscenace, především v první polovině. Také neustálému přemlouvání Pitoua ke hraní postav z jejího života by rozhodně prospěla zkratka, protože takhle je příliš zdlouhavé.

Nejlépe inscenace funguje v situacích, kdy jsou oba herci civilnější. U

Jany Keilové je to v začátku druhé poloviny, kdy Sarah vzpomíná, jak našla mrtvého Jacka. U Vladimíra Stoklasy pak vyprávění o Pitouově jediné lásce. To jsou nejemotivnější okamžiky celé inscenace. Zajímavým motivem, který je (na rozdíl od předlohy) v inscenaci naznačen, je vztah Pitoua k Sarah, který dává tušit, že ji nejen obdivuje, ale pravděpodobně i miluje.

Přes všechny problémy je inscenace souboru Právě začínáme úctyhodným a poctivým dílem, které by ale jistě lépe fungovalo v civilnějším komorním prostředí, než na velkém jevišti ve velkolepě pojaté scénografii.

-naex-

JAN CÍSAŘ: CO JSEM TO VIDĚL

Odpoledne jsem viděl divadlo herecké. Také by se dalo mluvit o herecké dramaturgii. Neboť v DS Právě začínáme z Horních Počernic zvolili text, jež inscenovali, nepochybně také – ne-li především – proto, aby si dva jejich herci zahráli vskutku parádní role. Poslední léto Johna Murrella je hra v tomto směru vskutku nad míru přitažlivá a mnoho nabízející – i když není až tak geniální, neboť váhá mezi biografickou polohou vyprávějící o životě a tvorbě jedné z největších hvězd světové činohry evropského typu v 2. polovině 19. století Sarah Bernhardtové a polohou obecnou, která by chtěla zobrazit složité propasti duše geniálního umělce. Ale v každém

případě je to pro herce šance, která vzhledem k své obtížnosti je pro herce amatérské velmi, velmi náročná. Jana Keilová a Vladimír Stoklasa dokázali, že ta herecká dramaturgie byla oprávněná. Musím otevřeně přiznat, že jakkoliv je hlavní postavou Sarah, tak pro mne byl především zajímavý její tajemník Pitou páně Stoklasův. Ne že by Jana Keilová neovládala poctivě, usilovně, nápaditě a technicky všechny různorodé polohy, jež jí její role nabízí. Ale cosi mně pořád chybělo; cosi co bych nazval neobvyklou překvapivostí a chcete-li až jakousi vymknutostí zběsilé jinakosti, jež by najednou zajískřila naprosto protikladně a sugestivně a dala nahlédnout

do temných hloubek nebo naopak výsostně jásových a světlých výšek velké herečky své doby. Zatímco Stoklasův Pitou byl pro mne ve své jednoduché neokázalé všednosti a přitom oddané pokoře, která se bouří, když má překročit meze slušnosti i přirozené pokory ducha služebného, jenž přesto s trpělivou náklonností splní vždycky všechna pro něho výstřední a někdy až bolestná přání své paní; naplněný jakýmsi životně bolestnými pochopitelnými protiklady. Ale ať tak či onak, ať už mé dojmy a vjemy byly jakékoliv, nic to nemění na tom, že poctivé herecké divadlo prokázalo jakým je kořením divadla.

Jan Císař

TEN TYP ŽENSKÉ BYCH DOMA MÍT NECHTĚL

Rozhovor s režisérem Františkem Zborníkem

Poslední dobou mi přijde, že vzniká spousta nových, původních autorských textů. Čím si myslíte, že to je?

Jednak si myslím, že není moc textů, které jsou objevné a zajímavé, kromě těch klasických, které jsme už všichni stokrát zahráli, které by nějakým způsobem reagovali na to, čím žijeme. A myslím si, že v divadle, a v tom amatérském především, se združují čím dál tím víc tvořiví lidé. Tak docela logicky vychází, že si píší texty pro sebe. Navíc je prima, když texty vznikají někomu na tělo, nebo pro nějakou skupinu. Například náš Penzion vznikl k sedmdesátinám jednoho z herců. Má to takový osobní vztah.

Váš text tedy vznikl přímo na tělo, nebo jste už měl nějakou původní ideu?

Idea byla taková, že Miki, představitel Gustava, měl sedmdesátiny a pořádkem otravoval s tím, abychom pro něj vybrali nějakou hru a aby jsme si zahráli v nějaké užívané partě. Chodil a chodil a každé úterý přijel na mopedu a seděl a dlouze se na mě díval. Když už se takhle dlouze díval po páté, tak jsem věděl, že z toho neuniknu. Tak jsme si začali povídat o zajímavých situacích a on potom přišel se situací, že viděl se svým vnukem člověka, který padal padákem, spadl daleko mimo letiště, oni ho běželi zachraňovat a těšili

se z toho, jak je úžasné letět padákem, zatímco on strašně nadával, že si ten let nechal dát k narozeninám, že to udělal kvůli své manželce a že už to nikdy neudělá. No nekupte takový materiál.

Takže scéna s padákem byla ta základní?

Vlastně vše začalo touto scénou a potom tam je ten příběh samotný a to jsou vlastně trochu mé zážitky. Ta dívka z lípy, to je trapně opsáno z příběhu mé první lásky.

Jak moc je tedy vaše hra autobiografická?

No dívka z lípy je skutečná, jmenuje se Dana Šálková, je z Pardubic, bylo mi patnáct let a už jsem jí nikdy neviděl. Zbytek je fabulace.

Máte jízdní kolo?

Miluju jízdní kolo. Navíc se mi vždycky zdálo, že závody na kolech jsou strašně zajímavou dramatickou látkou, když se tedy začal text rodit, tak bylo jasné, že jedna z postav bude cyklista. A druhý vlastně svým způsobem také.

Na konci hry není vlastně jasné, kterého z „tatínků“ by si dcera nakonec vybrala. Máte nějakého favorita, nebo to necháváte otevřené?

Nechávám to naprosto otevřené. Pro mě se jedná o dva typy chlapů a jeden typ ženské. Ten typ ženské bych doma mít nechtěl, ačkoli tu postavu hraje moje manželka. Ty dva typy chlapů jsou archetypy mužských dohnaných k nějaké krajnosti. Myslím si, že vzniká trojúhelník, který v zásadě existuje vždycky, když si ženská tohoto typu volí.

Sám jste řekl, že jste režíroval svojí manželku. Režirujete jí jenom na divadle, nebo se tato hierarchie přenáší i do reálného života?

Já jí režíruji v divadle a ona mne režiruje v životě, je to přesně kompenzováno. Ty chvíle divadla si velmi užívám, protože to je chvíle mé svobody. *-ad-*

F. Zborník:

Penzion

Divadelní klub Jirásek Česká

Lípa

režie: František Zborník

CHATROOM

aneb co se o představení říká v cyberprostoru mezi foyer a šatnou

Mno, měl jsem jakýsi názor, ale prý je to všechno jinak.

Petr Macek, Praha

Zachytit srozumitelně proces vztahu mezi mužem a ženami, mezi ženami a muži, mezi matkou a dcerou nemůže vždy zřejmit to, co od toho čekáme.

Radvan Pácl, Praha

OHLASY BEZ TVÁŘE

- Líbilo se nám to. Mě teda osobně docela i vtáhli do děje. Že člověk neměl pocit, že je jako divák, ale že je účastník.
- Líbilo se mi to moc, ale musím o tom teprve přemýšlet...
- Proboha Františku, já se chci v divadle bavit a ne abych přemýšlel. Ještě nad sebou!
- Bylo to určitě netypický a docela zajímavý
- Tradiční pojetí, které bylo zpracováno zcela originálním způsobem...
- ...možná až moc originální, ale lepší než... neoriginální.

PENZION PLNÝ OTÁZEK

Inscenace hry Františka Zborníka Pension v nastudování Divadelního klubu Jirásek z České Lípy nás donutila klást si řadu otázek a je třeba předeslat, že jsme na ně nenacházeli jednoznačné odpovědi.

Na scéně je penzion Eden, v němž šéfová s asistentkou očekávají návštěvu. Postupně sem přijdou dva chlapi na kolech, kteří dostali pozvání a začínají se odehrávat vzpomínky. Obě ženy v nich fungují, tu jako mladé a starší já ženy, která se v mládí ocitla mezi těmito dvěma protikladnými muži, tu jako matka s dcerou jednoho (neznámo, kterého) z nich. Chápeme, že sem jsou oba muži pozváni, už jako mrtví, ke konečnému

zúčtování se svými životy. Ale kdo jsou obě ženy? Jsou to skutečné ženy z jejich života a v prostoru vybudovaném jenom pro ně, nebo jen obsluhovatelky tohoto obecně fungujícího prostoru, které na sebe berou podobu podle toho, kdo se sem přijde se svým životem vyrovnat? Ale jak bychom si pak měli vysvětlit celkem reálný závěr, kdy dcera v podstatě porozumí matčinu životu i jejímu oscilování mezi oběma muži a přebírá její životní filozofii, jak tomu nasvědčuje závěrečná jízda žen na obou pánských kolech včetně dceřina přesezení z jednoho na druhé? Nebo jde o téma mužského a ženského principu obecně, přičemž muži jsou

v podstatě nepoučitelní, protože nikdy nepochopí, že se mají smířit a perou se i na onom světě?

A v kladení dalších otázek bychom mohli pokračovat. Zborníkův lyrický a mnohoslovný text vyniká krásnými slovními asociacemi a jeho literární hodnota je nesporná. V inscenaci samotné pak režisér Zborník nabízí řadu zajímavých obrazů. Ale v rozvíjení motivů a budování situací je bohužel nedůsledný, a proto se, navzdory dobrým hereckým výkonům všech aktérů, nemůžeme dobrat jednoznačného výkladu.

-naex-

JAN CÍSAŘ: CO JSEM TO VIDĚL

Večer jsem pak viděl scénický tvar, jenž vstupoval na půdu imaginativní symboliky. Dalo by se to nazvat ještě jinak – třeba na půdu archetypů nebo obrazného myšlení a vidění, jehož podstatou není kauzální následnost, ale simultaneita, synchronismus nebo také významová koincidence. Ale o to pojmenování tolik nejde; chci jím jenom vyjádřit to, že František Zborník se režíř a textem své hry Pension pustil na pole, které se pohybuje ve zcela jiném řádu, než tom, na nějž jsme zvyklí. A tím nám všem způsobil potíže, protože sám má s dobýváním této pevnosti problémy. Pokusím se to popsat a interpretovat co nejjednodušeji. Na počátku to vypadá, že jde o běžný trojúhelník – jedna žena mezi dvěma muži, kteří se sejdou po letech v pensionu Eden. Jenže dost brzo pochopíme, že ten penzion Eden je věčnost, že ti muži jsou po smrti a že ty dvě ženy – matka s dcerou – patří sice do řádu vzpomínek, ale že jsou cosi více; v průběhu hry stále více vystupují do popředí jisté rysy, které nabízejí to, co se dá nazvat archetypem ženství a tak postupně dospíváme k tomu, že ti muži jsou zřejmě archetypem mužství. A že se to odehrává v tom posmrtném světě, abychom se odpoutali od konkrétní pozemskosti a vpluli do vod transcendentální metafyziky, v nichž fungují především

symboly, které už nepoukazují k nějaké určitému, konkrétnímu jevu, ale ke světu fikce a imaginace. Jenže: ta konkrétnost, určitost, jednoznačnost pojmenování ve scénickém tvaru trvale existuje, pořád jsou tu odkazy označující něco naprosto určitého, reálného. Většinou se tyto odkazy vztahují k příběhu onoho trojúhelníku, stále se vnucují otázky spojené s jeho průběhem. Prostě scénický tvar nám nabízí nejčitelněji a nejhmatatelněji kauzální souvislosti v časové následnosti; vypadá to jako střídání minulosti a přítomnosti, vzpomínek a právě probíhajícího děje. Jenže tak se ruší ta simultaneita, která vyžaduje syntetické obrazné vidění, souběh všech významů v symbolické rovině, jež má ten archetypální, metafyzický význam. Nemůžeme luštit jak probíhal onen trojúhelník a např. to, kdo z obou mužů byl otcem dcery – potřebujeme uchopit celistvost a přitom ze všech stran totální smysl složitosti a mnohostranného vztahu mužů a žen.

Mluvím-li o scénickém tvaru, myslím tím celek tvořený textem i jevištním provedením, jež nám dovolují vstoupit do světa imaginativní symboliky, porozumět jejímu hlubinnému kódu a uchopit její obraznou archetypální podstatu, která vždycky bude obrazná nikoliv pojmová. A tohle zatím nefun-

guje. Ani jevištní realizace textu při vši kvalitě jednotlivých prvků a řady situací zatím nedosahuje této epifanické roviny. Epifanie, jak známo, je v náboženské oblasti zjevení, které prostě už tím, že je, vyjadřuje jakousi jinak neuchopitelnou a pojmy nevyjadřitelnou podstatu. Dnes s tímto pojmem pracuje i teorie umění – rozumí se tím estetický jev, jež právě už pouhou svou existencí vyjevuje, manifestuje svůj smysl. O tohle by mělo jít v této inscenaci; použité výrazové prostředky by neměly jako znak poukazovat k ničemu jinému než právě k sobě samým jako projevům fiktivního světa, do něhož autor a režisér Zborník uložil svou představu o mužském a ženském elementu. A to se bohužel neděje, příliš mnoho referencí, odkazů míří jinam, k reálnému světu a jeho reálným postavám a jejich příběhům.

Omlouvám se za tento výklad, jenž je teoretičtější více, než je zdravé. Ale chtěl jsem tím také – a možná hlavně – říci, že se touto inscenací pustil František Zborník a Divadelní klub Jirásek z České Lípy do tvorby, která přestupuje běžné konvence amatérského divadla a rozšiřuje jeho působnost na pole sice krajně obtížné a náročné, ale o to potřebnější a zajímavější.

Jan Císař

BYLO NEBYLO, STALO SE NESTALO

PURKRÁBEK NEMÁ RÁD KONINU!

Jelikož osazenstvo sálu při představení Příběh koně nebylo moc početné, minianketa se stala mikroanketou a otázky jsme směřovali k jedinému člověku - Pavlu Purkrábkovi.

Máte rád koňský salám?

Ne, určitě ne.

A Velkou Pardubickou nepodporujete?

Také ne. Koňské maso bych nikdy nesnědl.

Takže myslíte, že nikomu z představení Příběh koně tu nic podobného nehrozí.

Myslím, že nehrozí. Samozřejmě, kdybych měl na výběr mezi smrtí hladem a koňským masem, tak bych ho asi snědl. *-ad-*

SNAHA ČESKÉHO TÝMU BYLA ZBYTEČNÁ, MICHÁLEK DEFINITIVNĚ NEPŘIJEDE

Jak by také mohl, když je v Třebíči...

Trenér Alois Hadamczik ještě v úterý po zápase s Itálií pro server Sport.cz prohlásil, že je s hráčem v kontaktu a Michálek mu sdělil, že nemá otřes mozku, jak bylo původně oznámeno a má chuť do Quebecu přijet. „Za dva tři dny by ho naši doktoři dali dohromady. Je to hráč, který do týmu patří,“ říkal kouč. I generální manažer týmu Zbyněk Kusý stále věřil, že se jej podaří uvolnit. Podle posledních zpráv se však Michálek k reprezentaci skutečně nepřipojí. „Pravidla, která jsou nastavená, jsou jasná. Když doktor řekne ne, tak s tím nic neuděláme,“ podotkl Kusý.

Ale co je ve skutečnosti za jeho absenci? Co je důvodem jeho zrady vůči národnímu týmu a národu vůbec? Co je důvodem jeho přítomnosti v Třebíči na úkor Quebecu? Je skutečně jeho zranění tak vážné? Nebo zvítězila láska k divadlu? Pravda je úplně jinde. Příčinnou jsou jeho obchodní aktivity. A to aktivity týkající se realit a trebičského regionu. Na Divadelní Třebíči a na poli kulturním vůbec jej známe jako MgA. Petra Michálka, dramaturga, ředitele, poradce a skvělého

tanečníka festivalových večírků. V Třebíči ale vystupuje též jako Ing. Petr Michálek Architektonické a inženýrské služby Karlovo nám. 26/20, 67401 Třebíč. A nejen to, dokonce i jako jednatel Realitní kanceláře MICHÁLEK & PARTNERS Realitní kancelář MICHÁLEK & PARTNERS, spol. s r. o. (Karlovo nám. 48/59, 674 01 Třebíč) je právnickou osobou, jejíž jednatel Ing. Petr Michálek na „realitním trhu“ působí již 15 let. Firma se snaží poskytovat takové služby, které klientům zaručují profesionalitu, spolehlivost... Je až obdivuhodné, jak dokáže v tyto dny zvládat tři funkce zároveň. Byť v jednom městě, dokonce na jednom náměstí.

Tak to je Petr Michálek, muž mnoha tváří, muž mnoha profesí, muž mnoha tajemství a mnoha titulů... A jsou všechny jeho tituly skutečně pravé, nebo je před námi další z kauz na toto téma? Jaká ještě fakta před světem tají? Na kolika dalších místech má Petr Michálek své firmy a kanceláře? Těžko odhadovat. S určitostí lze jen říct, že v Quebecu určitě ne. *-jb-*

DNES

PÁTEK 9. KVĚTNA 2008

10.00-12.30 Divadlo Bez střechy Vyškov - Jean Cocteau: Dvojhlavý orel

14.00-15.00 Rozborový seminář (Dvojhlavý orel)

15.00-16.55 DS Bezchibi Brtnice - Simon Williams: Polib tetičku

18.00-19.00 Rozborový seminář (Polib tetičku)

20.00-21.15 Ořechovské divadlo Ořechov - Molière, Vl. Peška: Paroháči aneb Červené kalhoty

22.00-23.00 Rozborový seminář (Paroháči)

ZÍTRA

SOBOTA 10. KVĚTNA 2008

10.00-12.00 TotO Divadlo Praha - Edgar Keret: Knellerův letní tábor

14.00-15.00 Rozborový seminář (Knellerův letní tábor)

15.00-16.00 Nakafráno Turnov - Nakafráno Turnov: Naštěkaná aneb 4 ženy v maloměstě

17.00-18.00 Rozborový seminář (Naštěkaná)

19.00-20.30 Malá scéna Zlín - S. Ferancová, P. Pavlac: Horká linka aneb Manželská revue

21.30-22.30 Rozborový seminář (Horká linka)

Zpravodaj XVII. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíč / Divadelní Děčín 2008. Redakce: Lucie Nálevková, Lenka Novotná, Adam Doležal, Jan Hnilička, David Slížek. Fotografie: Ivo Mičkal. Vydává MKS - Městské kulturní středisko Třebíč. Náklad 200 výtisků.